

Årsberetning 2019

DN Gribskov

Naturpolitik

Så får Gribskov Kommune endelig en naturpolitik. På udvalget Udvikling, by og lands møde 8.10 blev det besluttet, at der skal igangsættes en naturpolitik parallelt med udarbejdelsen af planstrategien.

DN Gribskov sendte i september en mail til borgmesteren med ønsket om et møde, hvor vi gerne ville fremlægge vores ønsker om en naturpolitik. Borgmesteren reagerede hurtigt og positivt, og vi mødes 5.11.

Vi ved, at andre gode kræfter har arbejdet i den samme retning, og nu ser det ud til at lykkes. Vi håber, at der med naturpolitikken følger en vision for naturen i kommunen.

Naturen er et vigtigt aktiv i vores kommune. En rig og robust natur skaber glæde og trivsel blandt borgere i alle aldre. Den danner ramme om et aktivt friluftsliv og de stille naturoplevelser. Den kan inspirere både kunstnere og erhvervsliv til nye og innovative produktioner. Vores natur er et trækplaster for turister, og kan tiltrække nye borgere til kommunen.

Men naturen er trængt i Danmark. Så meget som 90 procent af den særligt bevaringsværdige habitatnatur (naturtyper omfattet af habitatdirektivet) er i ugunstig bevaringstilstand på landsplan. Desværre er naturen også trængt i vores kommune. Selv om Stor kærguldsmed, Grøn mosaikguldsmed, Løgfrø og Tårnfalk i samarbejde med private lodsejere og foreninger har fået forbedret deres leveduligheder, og selvom Søborg Sø genoprettes, er der fortsat meget at gøre. I vores kommune findes der fx 11 kritisk truede arter ifølge Den Danske Rødliste. Hvis ikke vi bevarer og udvider deres levesteder, så vil arterne på sigt forsvinde fra Gribskov Kommune.

Naturen i Gribskov Kommune er noget vi skal være stolte af. Vi ønsker, at vores kommune giver en rig og robust natur videre til vores børn og unge. At vi i vores kommune gør noget særligt for at udmønte FN's verdensmål for natur.

Det grønne Danmarkskort

I den reviderede kommuneplan vil iht. Planloven indgå et nyt tema, Det Grønne Danmarkskort. Kortet skal samle og forbinde alle naturbeskyttelsesinteresserne på tværs af kommunegrænser i et samlet naturnetværk. I de kommende udpegninger skal indgå både eksisterende og potentiel natur.

DN Gribskov har leveret input til Naturrådet, der har rådgivet kommunerne om, hvilke eksisterende og potentielle naturområder, der skal indgå i kortet.

Naturindsats 2020-23

Gribskov Kommunes "Naturindsats 2012-16" står for en revision. Det er en handleplan for indsatsen 2020-23.

DN Gribskov vil følge og indgå i en konstruktiv dialog med Gribskov Kommune omkring både den kommende naturpolitik og kommunens udarbejdelse af det Grønne Danmarkskort. Vi vil også indsende en række forslag til Naturindsatsen 2020-23.

Fredningsforslag

Esrums søs omgivelser: Fredningsnævnet har afholdt et offentlig møde, og fredningsforslaget er i offentlig høring. Fredningsnævnet er i gang med besigtigelser. DN Gribskov afventer en dato for besigtigelsen af den jord, hvor vi foreslår et nyt stystem. Vi ønsker en sti, der forløber bagom Sølyst og derefter følger højdedraget over Esrumgaardens jorder med en fantastisk udsigt over Esrum sø og det stærkt kuperede dødislandskab. Stystemet skal forbinde skovens sti langs vestsiden af søen med det videre stystem i Helsingør kommune.

Keldsøfredningen: Fredningsnævnet har afsagt kendelse om fredning. Fredningen er påklaget til Miljø- og fødevareklagenævnet, der endnu ikke har realitetsbehandlet sagen.

Grundvand, drikkevand, natur

DN Gribskov har taget initiativ til et såkaldt samarbejdsprojekt i kommunen. Projektet går overordnet ud på at "slå flere fluer med et smæk", dvs. både gavne natur, grundvand og vandforsyning samt gøre kommunen mere attraktiv for borgere, tilflyttere, friluftsfolk og turister.

Ideen er at finde en eller flere lokaliteter, hvor der er basis for at skabe eller genoprette natur, eksempelvis våde enge, moseområder eller overdrev.

Sådanne naturområder kan også indgå som såkaldte korridorer, der forbinder allerede eksisterende naturområder.

Eksempelvis kan det gælde lokaliteter, der kan forbinde områder inden for den noget fragmenterede nye nationalpark "Kongernes Nordsjælland". Den pågældende lokalitet skal samtidig rumme grundvandsforekomster, der enten allerede er eller kan udnyttes af den almene vandforsyning. Ved at udlægge natur og forbyde brugen og oplagringen af pesticider og andre grundvandstruende, miljøfremmede stoffer, kan naturen blive forbedret samtidig med, at grundvand og befolkningens rene drikkevand sikres på sigt.

Finansieringen kan ske gennem de forskellige offentlige støttemidler til bl.a.

naturgenopretning, gennem private og kommunale midler (eksempelvis afgivelse af arealer eller tinglysninger på disse) og gennem flere forskellige naturfonde, hvoraf kan nævnes Den Danske Naturfond med statslig engagement. Endelig har berørte vandforsyninger mulighed for at støtte projekter gennem vandprisen med det formål at sikre grundvand mod forurening i deres indvindingsområder.

DN Gribskov har drøftet sagen med Gribskov Kommune på flere møder, og emnet har også været på dagsordenen i kommunens såkaldte Grundvandsråd. Status pt. er, at parterne planlægger næste skridt i sagen.

Giftfri haver/ giftfri kommune

DN Gribskov opfordrer Gribskov Kommune til at tilmelde sig "Giftfri kommuner"

Gribskov Kommune har i flere år ikke brugt gift på kommunens arealer.

Ved at tilmelde de kommunale arealer til "Giftfri kommuner" inspirerer Gribskov Kommune borgerne til at droppe round-up-flasken til glæde for bl.a. vores sommerfugle og bier.

For nærmere information, se DN's hjemmeside.

Råstofgravning

Behovet for råstoffer er stigende. På landsplan forventer man, at behovet for råstoffer vil stige fra 29 mio m³ i 2015 til ca. 45 mio. m³ i 2040 (NIRAS). Årsagen er den fortsatte vækst i forskellige bygge- og anlægsprojekter, 80% af gravningen foregår på land.

Region Hovedstaden har for nyligt udsendt en revideret råstofplan for regionen - gravning efter råstoffer fortsætter de kommende år, også ved udpeging af nye graveområder og Gribskov Kommune går ikke ram forbi.

I DN mener vi, at man politisk må gøre meget mere for at øge genanvendelsen af råstoffer, og samtidig finde alternativer til det store forbrug af først og fremmest grus.

Det er også grotesk, at Danmark eksporterer råstoffer til udlandet, samtidig med at man udgraver værdifulde landskaber i Nordsjælland for at forsyne København med råstoffer til nye store projekter.

Råstofgravningene er ofte markante indgreb i det oprindelige landskab og ødelægger natur- og kulturhistoriske værdier, der aldrig kan genskabes. Råstofgravning fjerner oprindelige geologiske lag og ofte graves under det naturlige grundvandsspejl, der derved blottes for

forurening. Ofte fyldes graveområder efter endt gravning med såkaldt ren jord, der derved kommer i kontakt med grundvandet og dermed potentielt drikkevand.

I Valby-området planlægges en råstofgrav, hvor der ved efterbehandling påtænkes at tilføres 283.000 m³ jord. Det er næppe nogen god ide, da det rent praktisk er umuligt at kontrollere, at der ikke snydes og tilføres forurenede jord eller andre materialer. Hertil kommer de mange støj- og støvgener, der er forbundet med både det at grave gruset op, som efterfølgende at fylde graven op igen med jord udefra.

DN Gribskov mener, at hvis skal der graves grus, så må efterbehandlingen alene ske med jord udgravet på selve arealet, og herefter må området overgå til natur, sådan som man kender det i Hedeland vest for København.

Klimakommune+

Gribskov kommune har en klimakommune aftale med DN. I denne aftale indgår, at kommunen som virksomhed som minimum skal nedbringe deres CO₂ udledning med 2% om året.

DN Gribskov har i flere omgange opfordret kommunen til også at blive Klimakommune plus, for at dokumentere en yderligere indsats mod klimaudviklingen. For at blive Klimakommune plus skal man opfylde 2 ud af 6 kriterier. Blandt kriterierne er f.eks. energirenovering af bygninger, grønne indkøb og økologi.

Kommunen har desværre hidtil valgt ikke at følge DN Gribskovs anbefaling om at indgå Klimakommune plus aftale med DN. Men vi vil blive ved med at presse på.

Lokalplansager

Bavne Ager Eng er et eksempel på en sag, som DN Gribskov har været involveret i. Bavne Ager Eng ligger i dag som et bynært naturområde med en lille sø, et såkaldt § 3 område efter Naturbeskyttelsesloven. Dette område ønsker kommunen at udbygge.

Det første lokalplanforslag fra 2017 blev trukket tilbage efter indsigelser fra bl.a. DN Gribskov og lokale beboere.

Vi mente, at området ville blive alt for tæt bebygget, og at man ville bygge for tæt på søen.

Nu har kommunen vedtaget en ny lokalplan for området. Bebyggelsen er med denne lokalplan blevet mere åben med færre bygninger og med plads til mere natur.

Vi mener, at en af bygningerne stadig ligger for tæt på søen. Vi havde i vores høringssvar bemærket, at denne bygning ikke burde være med i den endelige lokalplan. Men kommunen valgte ikke at følge os.

Et andet eksempel på en lokalplan, hvor kommunen efter vores opfattelse giver tilladelse til alt for meget byggeri og går for tæt på naturværdier, i dette tilfælde et vandløb, er lokalplanen for Hulerødvej 14-20. DN Gribskovs indsigelser blev heller ikke her hørt.

Stuebjerggård er et godt eksempel på en lokalplan, hvor alle tilsyneladende var i totterne på hinanden, men som ser ud til ved kommunens mellemkomst at være endt lykkeligt og med alles accept.

Klagesager/ dispensationer

DN Gribskov gennemgår alle indkomne dispensationer i henhold til en række love, hvor vi er høringsberettigede. Antallet af sager fordelt på lovgivning er for 2018/19 (tallene i parentes er fra sidste år):

Landzonesager 58 (59)

Beskyttelseslinier 55 (40)

Generel natur- og miljøbeskyttelse 44 (37)

Kommune- og lokalplaner 15 (37)

Fredningsnævnsager 40 (53)

Diverse (naturpakken, skovlov, husdyrlov, råstoffer, kystbeskyttelse m.m.) 72 (32)

Væksten falder især indenfor 2 områder. Det første er "beskyttelseslinier" hvor Kystdirektoratet har afgjort en lang række sager, hvor grundejere lovligt eller ulovligt har ført private trapper ned til stranden fra højtliggende grunde, og der vil formodentlig være tale om en engangsforeteelse.

Det andet område er "diverse sager" hvorunder kommunens nye opgaveområde med behandling af kystbeskyttelsessager er placeret.

DN Gribskovs lønlige håb er, at området igen må blive ført tilbage til Kystdirektoratet.

DN Gribskov har påklaget kommunens landzonetilladelse til opførelse af en lagerhal på Nellerødvej i Mårum. Vi fik medhold i klagen. Med afgørelsen sætter Planklagenævnet grænser for erhvervsvirksomheders udvikling i det åbne land.

DN Gribskov modtager en del henvendelser fra private borgere. En af dem vedrører Falkendals jorder, hvor der ulovligt er deponeret jord tæt på det følsomme naturområde Solbjerg Eng sø. Vi henvendte os i april 2018 til kommunen, der ikke mente, at de var myndighed på sagen. En forespørgsel til Region Hovedstaden tilbageviste denne påstand, sagen hører til kommunens ansvarsområde.

Vi bad derfor kommunen om snarest at foretage en besigtigelse af arealet og om at holde os orienteret om sagen, da vi forventede, at kommunen snarest ville træffe afgørelse i sagen. Siden har vi fulgt op med flere henvendelser.

På sidste møde i Grønt Dialogforum nævnte vi igen sagen. I referatet fra 11.9 står: Vedr. jordoplag i Kagerup, der forventes ny besigtigelse og svar til DN i løbet af 3 uger. Tidsfristen er overskredet.

Nationalparken Kongernes Nordsjælland

Nationalpark Kongernes Nordsjælland blev oprettet sidste år, og arbejdet med at skabe en nationalparkplan gik i gang i begyndelsen af dette år. Det er nationalparkbestyrelsen og nationalparkens sekretariat, der står for arbejdet. DN Gribskov har en repræsentant siddende i Nationalparkrådet, der rådgiver bestyrelsen. Nationalparkrådet bidrager med faglig viden og gode ideer.

Da det er vigtigt for Nationalparken med lokal forankring i udformningen af parkens plan, indkaldte man i foråret projektforslag og ideer fra alle, der havde lyst til at deltage. DN Gribskov deltog også, idet vi nedsatte en arbejdsgruppe, der udarbejdede en række forslag.

Idefasen blev en stor succes, over 400 forslag blev i alt modtaget, og dem kan man nu se i et samlet idekatalog på nationalparkens hjemmeside.

Bl.a. på baggrund af disse ideer er Nationalpark-planen nu ved at tage form. Planen tager udgangspunkt i 6 fokusområder: natur, geologi og landskab, kulturhistorie, friluftsliv, erhverv, turisme og forskning og undervisning. For hvert fokusområde får man et dybtgående kendskab til hvad Nationalparken kan byde på og tillige et overblik over, hvilke indsatser man påtænker at sætte i værk inden for hvert område.

På Nationalparkens hjemmeside ligger foreløbigt en beskrivelse af hvad Nationalparken rummer, herunder også 12 gode naturguider til områderne.

Til sommer næste år er Nationalparkplanen færdig. DN Gribskov ser frem til at læse planen. I forhold til Nationalparkens langsigtede udvikling, ønsker DN Gribskov, at der etableres grønne korridorer, så der kommer samling på Nationalparken.

DN Gribskov Aktivitetsplan 2019

31.3 Affaldsindsamling

Børn, institutioner og voksne samlede skrald og talte cigaretskod til den store guldmedalje, da vi i samarbejde med Gribskov Kommune afholdt den årlige affaldsdag.

Tak til de mange deltagere og til entusiastiske lokalgrupper fra

Dronningmølle, Gilleleje, Græsted, Søborg, Esrum, Saltrup, Helsingø, Tisvilde, Rågeleje og Vejby.

18.5. Leslåning, eng i Valby

I år meldte ca. 20 frivillige sig til at slå med le og dermed hjælpe bestanden af vilde orkideer på Valby Tingsted med at brede sig.

Ved det gamle gadekær i Valby fandt man i år 2000 eksemplarer af den danske orkide, Priklæbet Gøgeurt.

Dermed har vi fået fordoblet antallet af orkideer over de seneste 3 år.

Orkideen er ellers kun kendt fra Nordjylland og enkelte andre lokaliteter nord for København, hvor den vokser i våde og gerne kalkrige engområder. Den er fredet, som alle danske orkideer, og akut truet af tilgroning og mangel på levesteder.

DN Gribskov har leet, også børneleer, høtyste m.m. som vi stillede til rådighed på dagen, og vi sørgede for kyndig vejledning til nybegynderne.

DN Gribskov foretager naturplejen på engen i samarbejde med Gribskov Kommune, der efterfølgende afhenter bunkerne af afskåret plantemateriale og om efteråret slår engen med maskine og også der fjerner afklip.

25.5 Rusland, træk-et-træ

DN Gribskov har nu i en årrække i samarbejde med Gribskov Kommune trukket små træer op med rod i Rusland nær Tegners museum, og det ses tydeligt i landskabet, der er lysåbent og hvor lyngen i år har blomstret særligt smukt. En tak til de mange frivillige, der hjælper os med denne opgave.

Uge 21 og 22 Grøn uge og 1.6 Grøn Lørdag

Gribskov kommune arrangerer hvert år - i samarbejde med en lang række foreninger - en succesfuld grøn uge, hvor børnehaver inviteres ud i naturen for at se på krible-krable dyr.

DN Gribskov inviterede børnene ud i Ellemosen, hvor de hyggede sig med at fange dyr i vandet med ketscher, og fik fortalt om dyrenes spændende liv.

DN Gribskov deltog på Grøn Lørdag i Gilleleje, hvor børnefamilier bl.a. indsamlede krabber og andre spændende dyr.

10.8 Bustur til Hallands-Väderö

Næsten 40 deltagere havde en dejlig tur til Sverige, hvor man nød den smukke natur og fik fortællinger om bl.a. geologien og botanikken.

Hav og tang (flere datoer)

Også i år arrangerede DN Gribskov flere dage ved havet, hvor dyre- og plantelivet blev studeret

8.9 Naturens dag

Gribskov Kommune havde i år skabt rammerne til afholdelse af naturens dag ved Ramløse Havn. DN Gribskov havde bl.a. medtaget trøsket træ med insekter og en stålorm, der vakte stor interesse - og så blev der ellers bygget/boret insekthoteller.

3.-4.9 Naturens dage

Skolebørn fra Ramløse Skole byggede i Tisvilde Hegn af naturens materialer boer til skovens insekter og indsamlede dyr og planter til nærmere studium. Dagene blev arrangeret af Naturstyrelsen Nordsjælland, Gribskov Kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Naturpleje-samarbejder

Tibirke bakker

DN Gribskovs leslåningsgruppe var i år sammen med to kyndige botanikere på opgave i bakkerne, hvor vegetationen blev slået med le, for at hjælpe den meget sjældne Ugrenet edderkopurt med at overleve.

Heatherhill

Heatherhill er et fredet område sydvest for Rågeleje. Området er plejet med får igennem en længere årrække, men trænger til en ny plejeplan, hvor anvendelsen af får som naturplejere justeres for at give de bedste forhold for planter og insekter.

På de sydvestvendte skråninger vokser stadig en spændende mosaik af hede- og overdrevsplanter, men vegetationen er i tilbagegang.

Samtidig er forholdene for vores sjældne sommerfugle forringet.

Projektet "Et vingeslag for Heatherhill" er finansieret af Aage V. Jensens fond. Projektet er et samarbejde mellem Gribskov Kommune, der er plejemyndighed, DN Gribskov og sommerfugleeksperter. De indhegnede arealer er lukkede for fårene i sommermånederne, så vegetationen kan blomstre og sætte frø. Nogle parceller afbrændes til vinter, andre er allerede slået og høet fjernet, mens andre lades urørt.

Forsøget med forskellige plejemetoder kører over 5 år og DN Gribskov hjælper aktivt med foretagne botaniske registreringer.

Dygtige sommerfugleeksperter hjælper med at registrere sommerfuglene på arealet.

Hvis du har lyst til at følge projektet, så kig på Gribskov Kommunes hjemmeside, søg under "Et vingeslag for Heatherhill".

Naturfamilier-samarbejde

DN Gribskov har i 2019 haft fornøjelsen af at understøtte projektet Naturfamilievenner, der hører ind under foreningen Familievenner Gribskov. Ud over at deltage i planlægningsmøder, har vi bidraget med at udbrede kendskabet til projektet gennem bl.a. Facebook.

Projektet Naturfamilievenner har taget form af, at der i 2019 er gennemført 4 arrangementer for børn og deres forældre, hvor man har kunnet opleve kommunens dejlige natur på forskellige måder. De 4 arrangementer omfattede:

25.-26. maj: Et Sove-Ude døgn på Holbo Spejdernes område ved Bymose Hegn i Helsingør, med træklatrung, orienteringsløb, bål-tænding og mange andre udendørs aktiviteter.

15. juni: En mini-pilgrimsvandring på en strækning af pilgrimsruten Esrum-Tisvildevejen.

10. august: En strandtur i Tisvildeleje med svømning, leg på stranden, is og meget andet.

5. oktober: En sheltertur til Esrum Sø med bl.a. bålmad, fiskeri og bygning af shelter.

Ud over at bistå med at gøre opmærksom på sådanne naturarrangementer, ønsker DN Gribskov også at være behjælpelig med, at Naturfamilievenner kan drage fordel af at samarbejde med det landsdækkende fællesskab Naturfamilier under DN's hovedforening.

Andre samarbejder

Imod havbrug i Kattegat

DN Gribskov støtter gruppen Rent Kattegats arbejde og har deltaget i et møde på Djursland.

Søborg sø

DN Gribskov støtter op om Søborg søs genopretning, da vi

- mangler lavvandede vådområder i Nordsjælland
- får større biodiversitet i området
- får mindre nedsivning af kvælstof i området
- gerne vil være med til at påvirke udviklingen af området som turistmål på en måde, så biodiversiteten ikke forringes

DN Gribskov er aktive i en følgegruppe omkring Søborg sø nedsat af Naturstyrelsen Nordsjælland.

DN Gribskov deltog med aktiviteter på Åbent landbrug/åben Søborg sø 15.9.

Grønt Dialogforum

DN Gribskov deltager aktivt i Grønt Dialogforum, der er nedsat af Gribskov Kommune. Formand for Grønt Dialogforum er Pernille Søndergaard, der er formand for det politiske udvalg Udvikling, by og land. Alle politikere fra udvalget er inviteret med til møderne. For yderligere oplysninger, se Gribskov Kommunes hjemmeside, hvor kommissorium, mødedeltagere og mødereferater ligger.

Dialogmøder med Naturstyrelsen Nordsjælland

DN mødes en gang om året til indbyrdes orientering og diskussion.

Klimagruppen i Gribskov kommune

DN Gribskov er i dialog med gruppen om sager af fælles interesse.

Kontakt

E-mail: gribskov@dn.dk

Hjemmeside: <https://gribskov.dn.dk/>

Facebook: DN Gribskov

DN Gribskov udsender jævnligt et Nyhedsbrev og pressemeddelelser